

Kinderen die slechthorend of doof zijn

Een visuele beperking betekent dat een kind niet of niet goed ziet. Als een kind niets of bijna niets ziet, spreken we van blindheid. Een kind dat vanaf de geboorte blind is, kan zich moeilijk voorstellen hoe de omgeving er werkelijk uitziet. Het kind heeft de andere zintuigen des te meer nodig, zoals gehoor, gevoel, reuk en smaak. Als een kind nog wel een klein beetje ziet, spreken we van slechthorendheid. Maar er zijn veel soorten slechthorendheid. Zo zien sommige kinderen wel scherp, maar ook alsof ze door een koker kijken. Zij zien dus steeds maar een klein stukje omgeving. Zij kunnen die omgeving niet in het geheel overzien. Ook zijn er kinderen die niet scherp zien en alleen contouren en soms kleuren waarnemen. Er zijn nog meer soorten, maar het belangrijkste is dat je rekening houdt met het soort slechthorendheid van een kind. Want elke soort vraagt om andere aanpassingen. Vraag de ouders hoe zij er mee omgaan.

Tips:

- Geef het kind de tijd om zich te oriënteren op de ruimte, binnen en buiten.
- Houd de ruimte opgeruimd. Een kind dat niet of niet goed ziet, struikelt over rondslingerend speelgoed of meubilair. Zorg dat meubilair, materialen, etc. een vaste plaats hebben.
- Zorg voor goede verlichting.
- Laat deuren niet half open staan, maar doe ze open of dicht.
- Als het kind nieuw is, zeg dan je naam als je hem aanspreekt. Dat geldt ook voor de andere kinderen. Zo leert hij welke namen bij welke stemmen horen.
- Als het kind begeleid wil worden bij het lopen, bijvoorbeeld in een onbekende ruimte, laat hem dan zijn hand op jouw arm of schouder leggen in plaats van andersom. Loop het liefst iets schuin voor het kind, want dan kan hij voelen welke beweging er gemaakt moet worden.
- Vertel het kind zoveel mogelijk wat er gebeurt, bijvoorbeeld tijdens een spel, want zonder de ogen van de verteller gaat er onnodig veel aan het kind voorbij.
- Wees erop attent dat deze kinderen bang in het donker kunnen zijn. Ze ervaren wel licht en donker!

Kinderen die slechthorend of doof zijn

Een auditieve beperking betekent dat het kind doof of slechthorend is. Een kind dat doof is, hoort niets of bijna niets. Hij kan zijn gehoor in ieder geval niet gebruiken. Om met anderen te kunnen communiceren, moet hij liplezen of gebarentaal gebruiken. Doofheid en ernstige slechthorendheid zijn een beperking in het waarnemen van geluid en bemoeilijken de communicatie via de gesproken taal. Bij jonge kinderen zijn de gevolgen van doofheid en ernstige slechthorendheid ingrijpend. Voor het ontwikkelen van gesproken taal is het gehoor immers onmisbaar. Bij mensen die vanaf zeer jonge leeftijd doof zijn, speelt communicatie via gebarentaal dan ook een belangrijke rol. Mensen die na hun kindertijd doof zijn geworden hebben de gesproken taal al wel geleerd, zodat zij vaak communiceren via spreken en liplezen en soms met een hoortoestel. Ook zijn veel dove kinderen moeilijk of slecht te verstaan en hebben ze moeite met taal begrijpen. Slechthorendheid is niet bij iedereen hetzelfde, maar bijna alle slechthorende kinderen horen gewoon niet goed genoeg (het normale volume wordt niet gehaald), ze horen juist de hoge of lage tonen niet en verdragen harde geluiden niet. Tegenwoordig krijgen de meeste kinderen die doof zijn een cochleair implantaat, een klein elektronisch toestel dat hen in staat stelt geluiden weer waar te nemen. Het wordt chirurgisch geïmplant onder de schedelhuid en werkt via elektrische signalen.

Door de aangedane delen van het oor te omzeilen, zijn zeer ernstig slechthorenden weer in staat geluiden op te vangen. Maar ook een gehoorapparaat maakt het kind nog geen goedhorende, want het versterkt alle geluiden, dus ook het achtergrondlawaai!

Tips:

- Zorg dat je eerst de aandacht krijgt (tik het kind op de arm) zodat het kind kijkt en begin dan pas te praten of een spel uit te leggen.
- Kijk het kind aan als je tegen hem of de groep praat.
- Zorg dat het kind je goed kan zien tijdens het praten. Zorg voor goede verlichting, waarbij het kind niet tegen het licht in kijkt.
- Spreek in het donker eventueel met een zaklamp op je eigen mond gericht.
- Voorkom achtergrondgeluiden: een gezellig muzikje op de achtergrond geeft veel ruis.
- Ga na of het kind de belangrijkste informatie heeft opgepikt. Aangezien niet iedereen even duidelijk spreekt, zal het kind bij het liplezen het verhaal zelf (gokkend) afmaken.
- Ga niet schreeuwen. Het kind hoort het niet, maar het doet wel figuurlijk pijn.
- Spreek niet met een voorwerp in de mond. Als je een baard of snor hebt, is het voor een kind moeilijker om je mond te zien. Het liplezen wordt dan belemmerd.
- Als het kind gebarentaal gebruikt, is het prettig als iemand die gebaren ook leert. Ook kan het een leuk project zijn om samen met de andere kinderen de beginselen van gebarentaal te leren.
- Als jij het kind niet goed verstaat, herhaal dan wat je wel hebt verstaan en laat het kind herhalen wat het wil zeggen.
- Tijdens een kamp is het prettig dat de slaapruijnte 's nachts een beetje verlicht is. Bij het kamperen kan buiten een stormlamp staan. Sommige slechthorende of dove kinderen hebben namelijk een hekel aan duisternis.

Via de ziektekostenverzekering kan soms een gebarentolk of schrijftolk worden ingezet in het privéleven. Het wordt vergoed via de tolkvoorziening voor situaties in de leef sfeer. Dit is misschien handig bij belangrijke gebeurtenissen, zoals de installatie of het zomerkamp.